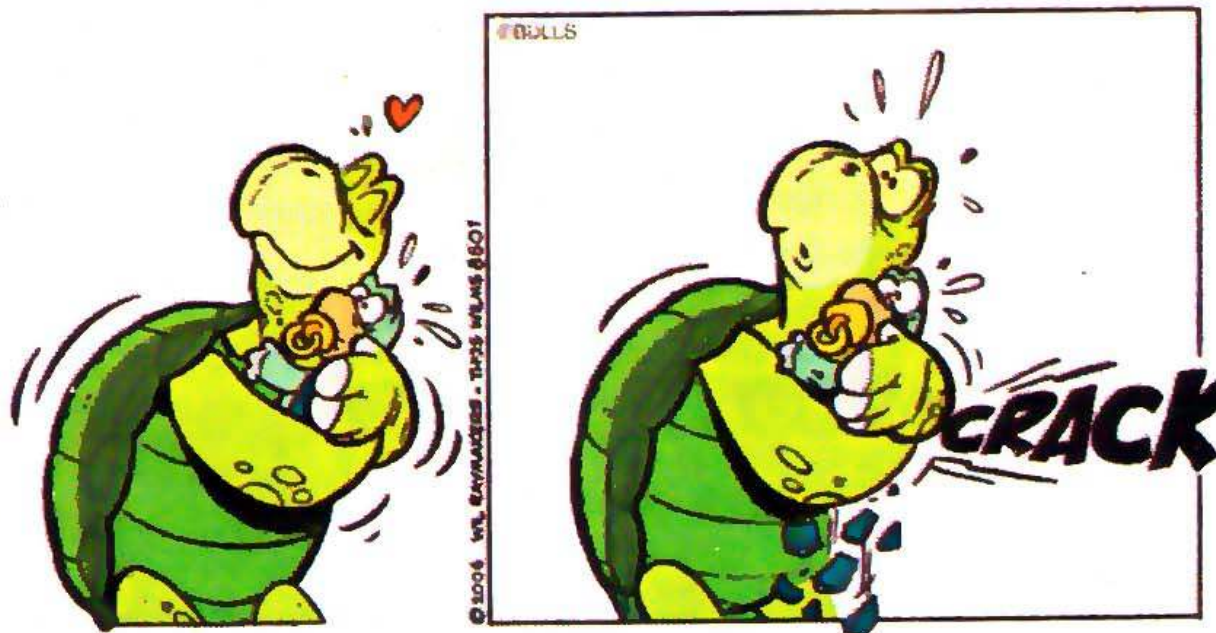
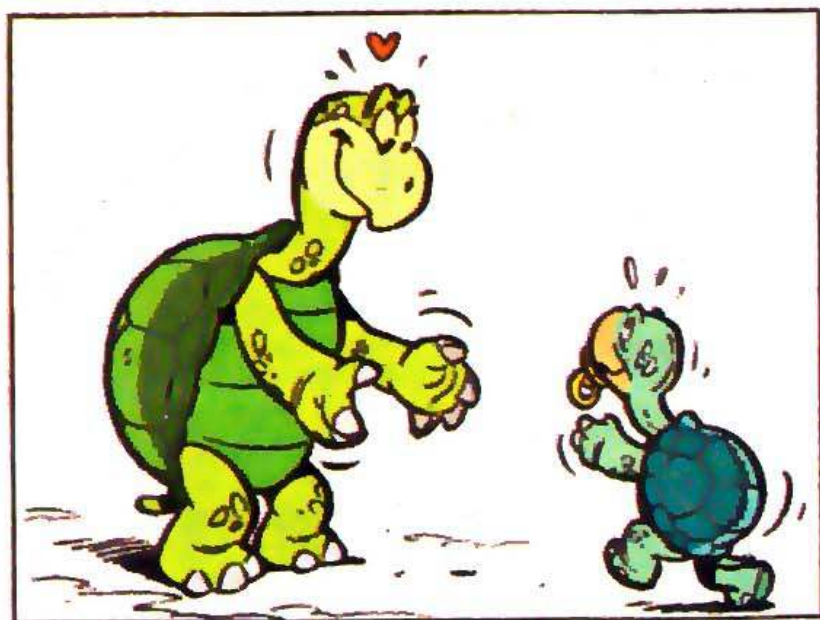

Střídavá výchova ano, ale...

Půjdeme zkratkou!

Je to sice delší, ale zato horší cesta.

PhDr. Mgr. Jeroným Klimeš, Ph.D.

<http://stridavavychova.klimes.us>

Střídavá výchova vzniká sama, spontánně

i bez nás, i bez našich konferencí,

ale kromě toho

1) Používá se jako klacek:

Jestliže se se mnou rozvedeš, tak budu trvat na střídavé výchově!

Je ale možno nařít střídavou výchovu násilím? Bude to ještě výchova?

2) Vzniká kuriózní aporie - střídavá výchova versus široký styk

Tam by přeci žádná aporie být neměla - široký styk by měl podle potřeby přecházet v střídavou výchovu a naopak. Jen fakt, že vedeme debaty - střídavá výchova versus široký styk - je známkou toho, že již nejde o výchovu, ale válečný nástroj, jak ublížit tomu druhému.

Děti jsou jako zahrádka

Partneři a rozchody

Jeroným Klimeš

Rodiče se často podobají zahrádkáři, který se piplá se svou zahrádkou. Od jara ji oře, pleje, zalívá, honí krtky... Pak najednou vezme Travex - herbicid a celou svou zahrádku s ním posype. Do pár hodin má ze své celoroční práce jednu velkou poušť.

Stejně tak rodiče se piplají s dětmi, aby neměly žádné traumata, aby náhodou nedostali facku atd. Pak ti samí rodiče se rozvedou a připraví svým nejdražším dětem takové peklo na zemi, o kterém se jim ani nesnilo... Během pár měsíců mají rodiče ze své celoživotní práce jednu velkou poušť.

Tři myšlenky - tři iluze u střídavé výchovy

1) Etalon osiření

V mnoha případech by bylo pro dítě větším štěstím, kdyby jeden rodič jednoduše umřel či se po anglicku vypařil, než když vzniká válka o dítě.

2) Vybrat si životní cestu a opustit křižovatku rozvodu

Rozvod je životní křižovatka, z které vede řada cest. Každá představuje určité výhody, ale i hodně citelné ztráty. Lidé nechtějí akceptovat ztráty, proto přebíhají cesty na cestu. Kvůli tomu nikdy neopustí křižovatku, nikdy se nevypořádají s rozchodem. Proto je třeba si po rozvodu jednu cestu vybrat a důsledně po ní jít celá léta a unést ztráty s tím spojené.

3) Neprosazovat střídavou výchovu násilím

I široký styk s druhým rodičem je možno vynutit násilím, ale ne střídavou výchovu. Při střídavé výchově je nutno předávat dítě s překryvem.

1) Etalon osiření

Spodoba rozchodu a smrti - ovdovění

Evolučně jsme nastaveni na dvě strategie -

- 1) **zachraňovat vztahy**, když to nejde, tak přepínáme do strategie
- 2) **rozbít je** - spodobňovat je na smrt, ovdovění (bohužel to moc neumíme)

Výsledek rozchodu je v nejlepším případě roven následkům ovdovění.

Při ovdovění totiž zůstávají:

děti, majetek, sociální vztahy, i vzpomínky na partnera jsou spíše idealizované než démonizované

Dnešní právní systém, zejména co se týká dětí, brání lidem dokončit rozbíjející tendence, nedovoluje jim udělat rychlé definitivní řešení a protahuje agónii rozchodu do nekonečna.

*Tak ve jménu nezadatelného práva na styk s oběma rodiči nadělujeme dětem to nejhorší - **dětství na bitevním poli.***

Osíření versus rozchod

Tříleté dítě jde k otci domů a má tam přespat. Je pravděpodobné, že před spánkem bude plačtivé. Bude se mu stýskat po známém prostředí a po mamince. Ve funkční rodině ho tatínek bude utěšoval a bude hezky mluvil o mamince - jaké má oči, jak ji máme rádi, jaká je šikovná, jak se těšíme, že ji zítra zase uvidíme, eventuálně si vymyslí nějakou hezkou pohádku o mamince. (Aktivuje u dítěte zidealizovanou mentální reprezentaci matky.)

Při osíření by ten samý otec bez problémů říkal dítěti, že maminka je v nebi, že támhlety hvězdičky jsou její oči a že se na nás z nebe usmívá.

Jenže toto není osíření. Toto je rozvod!

Otci to nejde z pusy. Na stýskání a pláč dítěte dokáže maximálně mlčet... **Stýskání dítěte po matce totiž bere jako své selhání.**

Otec by se choval lépe, kdyby matka umřela. Tedy pro toto dítě je lepší osířet, než když se mu rodiče rozvedou.

Když osíří, stane se dítětem polobohů.

Když se rodiče rozvedou, stane se dítětem krávy a debila.

Rodič, který není schopen, před dítětem mu druhého rodiče chválit, není schopen střídavé výchovy

Vlastíku,už jsem se k Tobě propracoval :-))))))

Chci Ti jen říct,že mám velký strach,že se účastníš velké lumpárny,kterou pomocí lží a podvodů organizuje Tvoje matka.Já vím,že Ti to vysvětlí po svém,to ona umí.....

Vlastíku,Ty máš právo říct,že bez souhlasu soudu odjet nesmíš a nechceš. Ten souhlas soudu neexistuje.To že tvá matka napsala k soudu,že jí týráš a proto že musí odjet,není nic jiného než lživé alibi,které nemá žádnou váhu. **TOTO NENÍ NORMÁLNÍ ODJEZD,TOTO JE ÚTĚK PŘED SOUDEM,PŘED ÚŘADY,PŘED VŠÍM.** Jak Ti vysvětlila,že nepojedeš na breakdance soustředění?

Vlastíku,at' se stane cokoliv,**JSI NEJDRAŽŠÍ ČLOVĚK,KTERÉHO MÁM A VŽDY TI BUDU K DISPOZICI,KDYŽ BUDEŠ POTŘEBOVAT. NEBOJ SE ZAVOLAT,NAPSAT,COKOLIV. MÁM TĚ MOC RÁD A JE MI STRAŠNĚ SMUTNO Z TOHO,KAM TO TVÁ MATKA SVOU POMSTYCHTIVOSTÍ DOHNALA.** Tvůj táta

Vlastík: cau tati chci tady bejt

Štěpení neboli splitting

V normální rodině je každý člen ambivalentní, tzn. je nositelem jak pozitivních, tak negativních stránek: "Na ženě mám něco rád a něco mě štve, to samé u mých dětí."

Po rozvodu, zvláště při fyzickém odloučení, dochází k větší či menší polarizaci, kdy třeba pro muže se původně ambivalentní objekty matky a dětí štěpí na zidealizované děti, které jsou prosty jakýchkoli negativních rysů, a očerněnou matku, která již nemá žádné pozitivní rysy. (U ženy je to obdobné.)

Tedy boj o děti se dá chápat jako o maladaptivní snahu o zachování toho krásného, co má zbýt z původních snů o rodinném štěstí.

Že nejde o čistou touhu po rodičovství je poznat z toho, že mnoho z rozvádějících se není schopno si pořádit další rodinu po rozchodu.

Normální ambivalence

Po rozvodové štěpení

Štěpení je někdy možno vyřešit "emigrací" z rodiny

Muž sabotuje všechny pokusy ženy o výchovu syna do té doby, dokud žena nevyhodí dítě z baráku, aby se o něj muž staral sám. Najednou muž začne dávat dítě do latě. Už najednou nemůže hrát celé dny PC hry, najednou mu vadí, že propadá ve škole. Najednou otec začíná vnímat ambivalenci dítěte. Do té doby problémy dítěte omlouval a vysvětloval poukazem na to, "jaká je máma kráva".

I vůči tomuto štěpení je lepším řešením svěřit dítě do péče jednoho rodiče než střídavá výchova.

Princip osiřeni – etalon na posouzení zájmu dítěte

Za dva milióny let lidské evoluce jsme kvalitně naprogramováni, jak zvládat události typu osiřeni či ovdověni.

Za sto let náš genom není schopen se adaptovat na moderní typ rozvodů.

Můžeme zkusit novinky stylu střídavá výchova, ale pro děti musí tyto experimenty být lepší variantou než osiřeni.

Osiřeni je etalonem, podle kterého určujeme, jestli navrhované opatření je skutečně ve prospěch dítěte.

V opačném případě jej jen zbytečně týráme.

Projekce u rakoviny

Pacient po chemoterapii u rakoviny popisuje u táboráku své prožitky: *Já jsem se nikdy nebál o sebe. Byl jsem úplně klidný, ale měl jsem velké obavy, jak to ponese moje matka. Už by pohřbila třetí dítě a to není dobré.*

Tato rétorika byla kombinovaná se zřetelnou potřebou o prodělané chorobě hovořit.

Reakce okolí byla: *"Já tě obdivuji, jak to neseš."*

Ale

Pro tohoto pacienta byl obecně typický inhibiční, zklidňující úlevný manévr, tedy celý život reagoval zklidněním ve stresujících situacích (ala mrtvý brouk). Tedy chování v době nemoci nebylo vzhledem k jeho povaze nijak mimořádné. Mimořádné nebezpečnosti odpovídala jen mimořádná intenzita zklidnění.

Též není pravda, že by neměl strach z nemoci. Jen tento strach byl vytěsněn, přesněji řečeno projikován na matku. To, že on strach nepřipisuje sobě, ještě neznamena, že jej neprožívá, jen jej připisuje matce.

Výhoda tohoto prožívání - dostává víc psychické podpory od okolí.

Projekce u rozvodu

Rodič vnímá svou bolest jako bolest dítěte - projikuje svou bolest do něho. Má pocit, že on sám by rozchod vydržel, ale

- že dítě ho strašně potřebuje
- že je pro dítě nepostradatelný

Tato projekce mu brání, aby si uvědomil, že jeho bolest povede k tomu, že vlastní milované dítě krutě zmrzačí.

Málokdo je schopný si přiznat, že by v určité situaci bylo lepší, kdyby nebyl, kdyby se po anglicku vypařil...

Ano, já rozchodem strašně trpím, ale to neznamena, že moje děti by měly trpět také. Jestliže je pro ně lepší, abych zmizel z jejich života a neproměnil jim jejich dětství v bitevní pole. Zmizím, i když to bude představovat pro mě ještě větší ztrátu...

Jaká je vlastně cena našeho života a našich citů?

**2) Po rozvodu si vybrat jednu cestu
a opustit křižovatku rozchodu**

Cíl rozchodu je zlhosejnění

Muž po dvou letech u milenky přichází do ordinace a povídá: "Rozhodl jsem se, že se vrátím od milenky k manželce."

"Myslíte si, že bude ráda?"

"Jasně, vždy o to usilovala."

"No tak uvidíte. Hlavně abyste nebyl překvapený..."

Za 14 dní:

"Jste měl pravdu, pane doktore. Přijdu domu, povídám, ženě, že se chci vrátit. Ona se na mě podívá od plotny a povídá nevzrušeně:

'No když myslíš, že je to dobrej nápad...''

Válka o dítě znemožňuje zlhosejnění, jakož i zapomenutí.

Při rozchodu je hlavní si zvolit jednu cestu

Co tato žena vlastně chce?

Jako obránce vztahu ho chce zachovat, ale má vztek na muže, tak mu dělá naschvály a scény, druhý den se snaží být naopak příjemná, třetí den jej dokope, aby přinesl od právníčky Dohodu o rozvodu... = **Kocourkov**

Chci vztah zachránit nebo ukončit?

Chci si zachovat vztah k dětem?

Chci si hrát na hrdého?

Chci mít pocit, že mám rozchod pod kontrolou?

Chci urvat co nejvíce majetku?

atd.

Z těchto cílů zpravidla jde realizovat jen jeden, ostatní se musí obětovat na oltář vlasti...

Tři cesty po rozchodu

1) Naprostý rozchod vnímaný jako úmrtí

Umřela mi žena a děti při "autohavárii" (rozchodu). Už je nikdy neuvidím. Jen zbyly následky "autohavárie" (alimenty).

Po ročním vdovském čase si pořídím novou ženu a 3-4 děti.

2) Hra na hrdého a na spravedlnost

Boj o to, abych vyšel z rozchodu jako ten, kdo je na koni. Např. ukazuji se před manželkou s novou partnerkou, aby viděla, že se bez ní obejdu. Válčím o polovinu domu, protože na něj mám nárok...

3) Chci být otcem těmto dětem

Chci s nimi trávit co možná nejvíce času. Musím je akceptovat i s jejich mámou. Je-li opravdu hrozná, tak u ní nenechám děti samotné.

Nemá-li muž ustrnout na křižovatce, musí jít jednou z cest a ostatní opustit.

Každá z cest vylučuje zbylé dvě

Tři cesty nebývají vždy volné. Někdy není na výběr.

add 1) Jestliže se muž rozhodne pro dokonalý rozchod ala úmrtí, nemůže hrát s ženou hru na hrdého. To je totiž nekončící válka a série natruc akcí. Naopak je užitečné vzít alespoň naoko všechnu vinu na sebe. Nechat jí i třeba nespravedlivě velkou část majetku a nejlépe po anglicku se vypařit. Vnitřně se připravit na to, že někdy v budoucnu, až budou skoro dospělé, ho děti navštíví. Někdo zvoní po letech: "Ahoj tati..."

add 2) Hra na hrdého znemožňuje ukončení rozchodu, protože cílem rozchodu je zlhostejnění. Válka je pravý opak zlhostejnění. Při válce myslíme na partnera více než v manželství. Při válce se též používají zbraně jakéhokoli kalibru, tedy i děti. Není tedy možné ani otcovství.

add 3) Dětem zpravidla vadí na druhém partnerovi totéž, co vadí i mně. Tedy skutečná láska k dětem je chrání, ať jsou kdekoli, tedy i poblíž člověka, kterého již nemiluji, který mi možná i ubližuje. To ovšem znamená zapomenout nejen na hrdost či spravedlnost, ale i na rozvod.

3) Střídavá výchova jedině konsensuální

na rozdíl od styku s druhým rodičem, který je možno prosadit násilím

Princip sdílené frustrace

Zátěž si oba partneři rozloží tak, aby průběžně či na konci projektu oba partneři (celá rodina) byli stejně frustrovaní.

Tedy třeba při výletu do hor se náklad nerozloží matematicky přesně padesát kilo on, padesát ona, ale on si vezme třeba 70 kg a ona pouze 30 kg, takže na vrcholu jsou oba stejně unavení.

Jeho frustrace = její frustrace

Takto fungují i děti v rámci rodiny. Když jsou rodiče vyčerpaní, tak do domácích prací zapojí děti.

Při rozchodu mizí pocit sounáležitosti

Už nejde o vyrovnání frustrace, ale naopak hraje se hra na silnějšího: "kdo je na koni a kdo ostrouhal". Pravidlo: **Partner musí trpět více než já.**

Role při rozchodu: Navrhovatel a obránce

Navrhovatel rozchodu – ten, kdo odchází

Obránce vztahu – ten, kdo se snaží vztah ještě zachránit či obnovit.

Definice primární manipulativní bilance u rozchodu: Na koni je ten, kdo navrhuje rozchod, kdo odchází středem. Obránce naopak ostrouhal.

Dnes je dětí pomálu a představují ohromnou osobní i finanční investici. Přiřknutí dětí soudem jednomu z partnerů může tedy jako mávnutím kouzelného proutku obrátit tuto primární manipulativní bilanci vztahu.

Najednou to může být klidně obránce, kdo je na koni, protože mu zůstanou děti. To předurčuje děti k tomu, aby se staly zbraní i hodnotou, o kterou se vede válka na život a na smrt.

Válka na hrdého

Žena vyhodila muže z bytu. Ten bydlel pět let v nedaleké garsonce. Pět let sice vztah nefungoval, ale fungoval styk s dítětem. Oba rodiče se dokázali konstruktivně dohodnout.

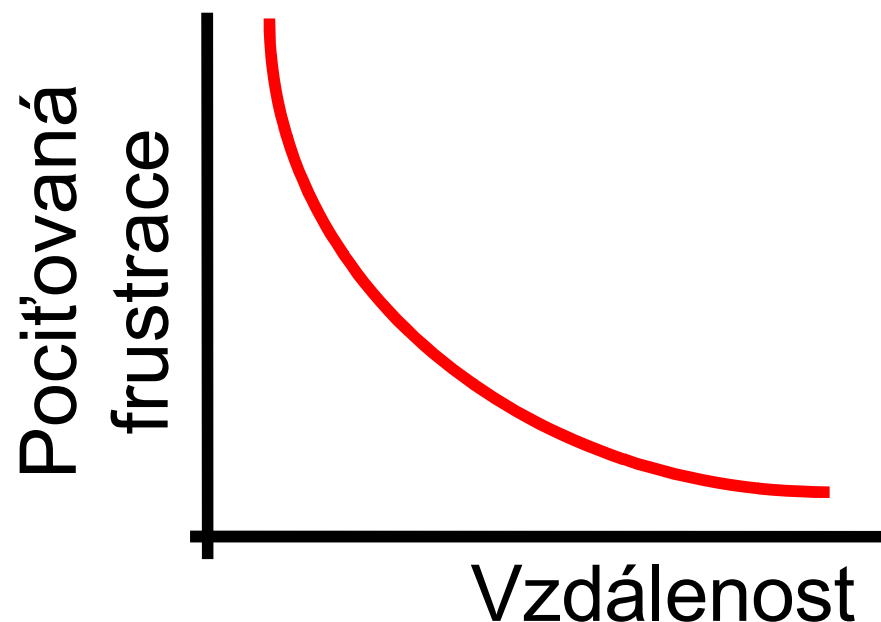
Po pěti letech si muž našel novou partnerku. Od toho momentu se překlopila manipulativní bilance. Už žena nebyla na koni, ale on, protože najednou měl nový vztah a ona ne. Od toho momentu začala neúprosná válka o dítě.

Ukázka - pravý opak doporučení: "O mrtvých jen dobře."

Bejvalka mě taky moc nebere, ale jestli má skutečně ty prachy, tak mě to sere. Zase na druhou stranu je zajímavé, jestli se dostala k milionům. Já to vlastně vím zprostředkovaně. Nedalo mi to a pátral jsem, ale na netu já našel jen její inzeráty na firmu, dále na prodej jejího bytu a pozemků. Třeba se jí povedlo přece něco zprostředkovat. Na rovinu přiznávám že jí to nepřeju. Tady je vidět že stěští přeje sviním.

Relativní frustrace

Nedosažený cíl je tím lákavější, čím se jeví dosažitelnější.

Velbloudi se líně kolíbají pouští, ale jak se blíží k oáze a cítí vodu, zrychlují a do oázy nezadržitelně cválají. **Žízeň narůstá s blížící se vodou.**

Viz video [slon_relativni_frustrace.mpg](#)

Může-li rodič boj o dítě vyhrát, tím víc energie do něj investuje

Nejvíce bolí ta prohra, když vítězství jsme měli na dosah ruky, ne to, které od začátku bylo marné.

Vzdálenost měříme buď fyzicky v metrech, nebo nějakou mírou dosažitelnosti objektu: Když nikdo nemá mobil, tak to nikomu nevadí, ale když ho má půlka třídy, tak již je frustrace citelná.

Prožívaná frustrace je tím horší a nesnesitelnější, čím blížeji je vysvobození či objekt uspokojení.

Nemá-li rodič šanci vyhrát boj o dítě, tak se o to ani nepokouší

Úkolem úřadů je nedat mu šanci, naději na vítězství.

Úředním násilím je ale možno prosadit pouze styk s dítětem, ale ne střídavou výchovu.

Příklad relativní frustrace u rozchodu

Z emailu: "Ona naprosto nereaguje na konkrétní otázky, nemá na ně odpovědi, za vším je jen fanatická víra, že když něco hodně chceš, tak se ti to povede a že tím pádem všechno dobře dopadne. Jak nějaká sekta. Během toho večera se prý 5x rozbřečela, a stejněkrát byla v euforii."

Fantazijní příprava manipulace se vyznačuje tímto střídáním euforie a deprese. Manžel – fantazijní protivník – však ví to samé, co má v hlavě ona, takže ona musí neustále vymýšlet nové a nové klíčky na představovaného manžela.

Ex-manželé musí soudu dokázat, že nehrají hru na hrdého

Většina rodičů sama o sobě je schopna dát dítěti jednotnou výchovu,
Většina rodičů je schopna dát dítěti jednotnou výchovu v manželství,

ale

většina rodičů není schopna se domluvit na jednotné výchově po rozchodu.

To, co neuměli před rozchodem, tzn. domluvit se, pochopitelně neumí ani po rozchodu.

Proto prospěšné střídavé výchovy je schopen jen mizivý zlomek rozvádějících se.

Podmínka: předávání dítěte s překryvem

Zachování jednotné rodičovské koalice předpokládá, že rodiče jsou schopni se dohodnout.

To vyžaduje nějaký čas, který by dítě mělo mít možnost pozorovat. Rodiče si třeba předávají v neděli odpoledne. Táta přijde k mámě domů, sednou si, dají si kávu, sní pár buchet a mezi tím proberou, co se dělo minulý týden, a co je tedy třeba s dítětem dělat. To celé by mělo trvat od půl do dvou hodin. Ale dítě by mělo vidět oba rodiče, jak se domlouvají na společné výchově a že jsou schopni se dohodnout, byť by to mělo být zprvu za přítomnosti mediátora. Když pak dítě odchází s druhým rodičem, ví, že mezi tátou a mámou není boj na život a na smrt a že jej holt nemine to, na čem se dohodli – třeba psaní diktátů.

Pro střídavou výchovu jsou nevhodní rodiče, kteří si dítě předávají jen kontaktně, tj. bez překryvu

Matka beze slova vystrčí dítě za dveře nebo jej pošle přes parkoviště, kde na ně čeká otec v autě.

Příklad z Norska

V Norsku mají pro střídavou péči obdobný požadavek na rodiče, když z nějakého důvodu není možné předávání dítěte s překryvem.

Například rodiče si vyměňují děti po týdnu. V týdnu, kdy má dítě v péči matka, přijde otec jednou na večeři. Příští týden je třeba pozve otec do restaurace na jeden oběd. Tedy každý týden dítě vidí rodiče alespoň jednu hodinu v interakci. Samozřejmě jak začne jeden z rodičů tuto praxi mařit a nespolupracuje s úřady, je to důvod pro zrušení střídavé péče a svěřením dítěte trvale do péče druhého, spolupracujícího rodiče. Čím rychlejší a důslednější postup úřadů a soudů, tím méně je času na vytvoření PAS a tím méně se o to rodiče i pokoušejí.

Děkuji Vám za pozornost

PhDr. Mgr. Jeroným Klimeš, Ph.D.

<http://www.klimes.us>